

Romina Plešec
Pedagoška fakulteta
Univerza v Ljubljani
Slovenija

UDK: 371.95
ISBN 978-86-7372-114-9, 15 (2009), p.460-471
Stručni rad

DELO UČITELJA ANGLEŠČINE Z NADARJENIM UČENCEM

***Povzetek:** Šolanje, pouk in delo učitelja z nadarjenim učencem so pri akademskem, profesionalnem in osebnem razvoju nadarjenega posameznika izjemnega pomena. V prispevku bomo osvetlili vlogo učitelja angleščine pri odkrivanju in delu z nadarjenim učencem. Dotaknili se bomo tako prilagajanja pouka kot tudi izvajanja drugih dejavnosti poleg pouka, ki nadarjenim učencem omogočajo, da odkrijejo, razvijejo in ovrednotijo svoje potenciale.*

Uvod

Ko se je v Sloveniji uveljavil Koncept Odkrivanja in delo z nadarjenimi učenci v devetletni osnovni šoli (1999), so se šole najprej spopadle s postopkom evidentiranja in identificiranja nadarjenih učencev. Nekatere prej, druge pa kasneje in na različne načine so odkrivale učence, ki bi ustrezali pojmu nadarjenosti. Pravi izziv pa je nastopil po tem, ko je bil postopek odkrivanja zaključen in starši z rezultati seznanjeni. Kaj lahko naredi šola in kaj posamezen učitelj, da bi nadarjenega učenca spodbujal, krepil njegovo nadarjenost in mu omogočal, da v polnosti razvije svoja močna področja?

Učiteljeva naloga je, da napredek nadarjenega učenca spremlja in mu omogoča, da je tako znotraj kot tudi zunaj pouka aktiven, motiviran, ustvarjalen in se razvija na vseh področjih osebnosti. Tako kot pri drugih predmetnih področjih, tudi pri pouku tujih jezikov velja, da naj učitelj učenca ne obremeni prekomerno z nalogami enake težavnosti kot jih (počasneje) rešujejo njegovi sošolci, ampak naj mu ponudi njemu primerne, diferencirane naloge, ki bodo nadarjenemu učencu pomenile izziv.

Poleg pouka, ki je tudi za nadarjenega učenca izjemnega pomena, se delo z nadarjenim učencem nadaljuje tudi izven razreda. Nadarjeni učenec se lahko na področju angleškega jezika udeležuje dodatnega pouka z zahtevnejšimi dejavnosti. Prav tako se lahko pripravlja in udeleži tekmovanj s tega področja, kjer lahko izkaže svoje znanje, ki presega učni načrt posameznega razreda. Koristna in

zanimiva je tudi bralna značka, pri kateri učenci na podlagi izbranih knjig pišejo pisne preizkuse ali pa učitelju o knjigi poročajo. Ena izmed možnosti, ki bo morda nadarjenega učenca pritegnila zaradi njegovega interesa, so različni jezikovni projekti. Še posebno so dragoceni mednarodni projekti, kjer gre za izmenjavo gradiva in izkušenj, komunikacijo in kulturno izmenjavo (npr. projekti eTwinning).

Pomembno je, da iz nabora možnosti, ki jih šola in učitelj nudita nadarjenemu učencu, učenec s pomočjo staršev in pedagoških delavcev izbere tiste dejavnosti, ki mu najbolj ustrezajo in kjer bo poleg svojega močnega področja razvijal tudi pristne socialne odnose in interese ter širil svoj pogled na svet.

Angleščina v osnovni šoli

Učni načrt za angleščino (2004) govori o splošnoizobraževalnem in posebnem pomenu angleščine kot šolskega predmeta. Z učenjem angleščine učenci pridobivajo jezikovna znanja in spretnosti, ki jih potrebujejo za nadaljnje učenje in izobraževanje, hkrati pa se povečujejo tudi njihove komunikacijske sposobnosti v vsakdanjem življenju, kar posledično vpliva na razvoj učenčeve identitete, njihovo kulturno zavedanje ter razvoj njihovih socialnih veščin.

Učenje tujega jezika zaradi svojih posebnosti zahteva tudi posebne pogoje dela v razredu. Učitelj se mora truditi za prijetno in varno, a hkrati delavno učno okolje, v katerem so učenci sproščeni in pripravljeni na komunikacijo z učiteljem in med seboj. Pouk mora upoštevati značilnosti učencev, ki jim je namenjen; njihovo starost, sposobnosti in interese. Pomembno je, da se učitelj zaveda, da ima pred seboj tako učence z učnimi težavami kot tudi učence, ki so nadarjeni. Za vsakogar mora pouk prilagoditi tako, da bo učenec v čim večji meri izkoristil svoje potencialne, razvijal samostojnost in odgovornost ter znal o svojem delu tudi razmišljati in ga ovrednotiti. Učitelj lahko učne rezultate svojih učencev optimira tako, da jih ustrezno motivira ter upošteva njihove učne stile. Vsebina pouka naj bo učencem čim bolj blizu, da se z njo lahko identificirajo ter v komunikacijo vključujejo svoja spoznanja, stališča in izkušnje. Pomembna naloga učitelja tujega jezika pa je tudi navajanje na kritično presojanje informacij, še posebno v dobi tako pospešenega razvoja tehnologij (Učni načrt... 2004).

Kot pri drugih predmetih je tudi pri angleščini pomembno, da je snov osmišljena in da učenci čim bolj neposredno prepoznajo njeno

uporabnost. V začetku bo učitelj tisti, ki bo učencem razložil, v katerih življenjskih situacijah je usvojena snov uporabna, kasneje, pa naj o transferju v vsakdanjo komunikacijo vse bolj razmišljajo tudi učenci sami. Idealno pa bi seveda bilo, če bi svojim učencem lahko omogočili dejanske in ne le umetne komunikacijske situacije, kjer bi znanje lahko konkretno aplicirali. Možnosti za to je dandanes vedno več, v prispevku pa bomo na kratko eno izmed njih tudi predstavili (mednarodni projekti eTwinning).

Angleščina je kot jezik orodje, ki ga učenec v tujini uporablja za navezovanje osebnih stikov. Pouk angleščine je najtesneje povezan s poukom slovenščine, povezave pa najdemo pravzaprav z vsemi predmetnimi področji (Učni načrt... 2004). Na vsebinski ravni govorimo o medpredmetni povezanosti npr. pri učenju:

- števil in računanju v tujem jeziku (matematika),
- slovničnih vsebin in književnosti (slovenščina in drugi jeziki),
- besedišča, povezanega z državami in narodnostmi (geografija),
- o različnih zgodovinskih osebnostih s področja angleško govorečih držav (zgodovina),
- poimenovanj za dele telesa (biologija),
- itd.

Zaradi vseh omenjenih lastnosti predmeta ima učitelj angleščine široko polje za uresničevanje ciljev predmeta na ustvarjalen in inovativen način. V poseben izziv pa so mu prav gotovo lahko nadarjeni učenci, saj delo z njimi prinaša visoke zahteve tudi zanj, vendar hkrati to pomeni, da lahko učitelj realizira tudi svoje osebne cilje ter interese pri obravnavanju različnih vsebin.

Odkrivanje nadarjenih pri pouku angleščine

Pouk angleščine se v Sloveniji začne izvajati v 2. triletju (4. razred osnovne šole¹). Celo na samem začetku je mogoče opaziti velike razlike v znanju angleščine pri učenci, saj so nekateri že od zgodnjega otroštva obiskovali jezikovne tečaje ali pa angleščino skorajda nezavedno usvajali preko vsakdanjih medijev (televizija, računalnik). Učitelja pa bo k iskanju nadarjenih pri njegovem predmetu lahko pripeljalo le natančnejše opazovanje učenčevega napredka ob povečevanju težavnosti in obsega pri pouku angleščine.

¹Po Zakonu o osnovni šoli (sprejet 1996, zadnja sprememba 2006) traja osnovnošolsko izobraževanje v Republiki Sloveniji devet let in se deli na tri vzgojno-izobraževalna obdobja (oz. triade ali triletja): prvo obdobje traja od 1. do 3. razreda, drugo od 4. do 6. razreda, tretje pa od 7. do 9. razreda.

V skladu s Konceptom odkrivanja in dela z nadarjenimi učenci v devetletni OŠ, (v nadaljevanju Koncept, 1999) učitelj angleščine sodeluje pri odkrivanju nadarjenih pri prvih dveh stopnjah odkrivanja nadarjenih učencev, evidentiranju in identifikaciji. Učitelj učence najprej opazuje v času pouka angleščine in nato oblikuje svoje mnenje glede nadarjenosti posameznega učenca ter ga posreduje na sestanku oddelčnega učiteljskega zbora. Na stopnji identifikacije učitelj angleščine izpolni ocenjevalne lestvice. Zaradi raznolikosti dejavnosti pri pouku angleščine in njene medpredmetne povezanosti z različnimi področji, je med ocenjevalnimi lestvicami kar precej takšnih, ki se navezujejo tudi na to področje (Ocenjevalne lestvice... 2008):

- splošno intelektualno področje (spomin, razumevanje, sklepanje, samostojnost, kritično mišljenje),
- učno področje (razgledanost, zanimanje za področje, bogato besedišče, išče informacije, motivacija, šolski rezultati),
- ustvarjalno področje (raznolikost in izvornost idej, radovednost, domišljija, smisel za humor),
- voditeljsko področje (vodenje skupine, organizacija dogodkov),
- literarno področje (literarni izdelki, rad bere, pripoveduje in piše, ima občutek za pomene besed, ritem in harmonijo besed),
- dramsko področje (sproščeno nastopa, vživlja se v različne vloge, učinkovito uporablja obrazno mimiko in kretnje).

Ko je učenec prepoznan kot nadarjen, se zanj pripravi individualizirani program dela. Učitelj angleščine pripravi nabor dejavnosti in programov, v katere se nadarjeni učenec lahko vključi v okviru tega predmeta. Seveda nikakor ne gre zanemariti učiteljevega sodelovanja s starši otroka, z ostalimi učitelji in s šolsko svetovalno službo, vendar se bomo v tem prispevku osredotočili predvsem na neposredno delo učitelja angleščine z nadarjenim učencem.

Oblike dela z nadarjenimi pri pouku angleščine

Učiteljeva naloga je, da napredek nadarjenega učenca spremlja in mu omogoča, da je tako znotraj kot tudi zunaj pouka aktiven, motiviran, ustvarjalen in se razvija na vseh področjih osebnosti. Učiteljeva posebna skrb mora biti, da za nadarjenega učenca diferencira vsebine in metode dela, tako da spodbuja višje miselne procese, more učenec napredovati v lastnem tempu, ustvarja za učenca

učno okolje, kjer se čuti sprejetega in varnega in mu omogoči učenje vsebin, ki so učencu v izziv (George 1997).

V drugem triletju Koncept (1999) predvideva notranjo diferenciacijo pouka za nadarjene, fleksibilno diferenciacijo, izven rednega pouka pa še dodatni pouk, obogatitvene programe, sodelovanje pri interesnih dejavnostih in na ustvarjalnih delavnicah, udeležbo na tekmovanjih in raziskovalnih taborih, programe za razvijanje socialnih veščin in osebni razvoj.

V tretjem triletju se razlike v znanju učencev pri angleščini bolj jasno izrazijo, tako da imamo na eni strani učence z učnimi težavami, na drugi pa nadarjene učence. V zadnjem triletju se izvajata notranja (vsi razredi) in fleksibilna diferenciacija (7. razred), v 8. in 9. razredu pa imajo šole pri izvajanju diferenciacije na voljo štiri različne možnosti; homogene skupine (nivojski pouk oz. delna zunanja diferenciacija), heterogene skupine, poučevanje dveh učiteljev hkrati ali pa kombinacija naštetih oblik diferenciacije (Pravilnik o izvajanju diferenciacije... 2006). Angleščina je eden izmed treh predmetov, pri katerih se izvajata fleksibilna diferenciacija in diferenciacija v 8. in 9. razredu, zato je od izbrane oblike diferenciacije močno odvisen način učiteljevega dela z nadarjenimi učenci. Če so učenci razporejeni v nivojske skupine, je delo v homogeni nivojski skupini na najvišji ravni zahtevnosti (kamor predvidoma razporedimo nadarjene učence) drugačno od dela v manjši heterogeni skupini ali od dela v oddelku, kjer hkrati poučujeta dva učitelja. Poleg omenjenih oblik diferenciacije Koncept (1999) govori še o drugih oblikah dela z nadarjenimi učenci v 3. triletju: vse oblike, ki so predvidene za 2. triletje, poleg tega pa še izbirni predmeti ter seminarske in raziskovalne naloge.

Nadarjeni učenci potrebujejo zahtevnejše učne izzive, zato jim moramo poleg samostojnega dela omogočiti tudi delo v skupini. Poskrbeti je potrebno, da ima nadarjeni učenec dovolj priložnosti za samouresničevanje, da ga šolsko delo ne prične dolgočasiti in ne izgubi motivacije. Posebna naloga učitelja pa je, da poskrbi, da je nadarjeni učenec ustrezno vključen v oddetek, da lahko v primerni klimi razvija svoje potenciale. Tudi nadarjenemu učencu je potrebno dati povratno informacijo v obliki pohvale in vzpodbude (Ferbežer idr. 2008).

Nadarjeni učenec je dovolj spreten, da lahko obvlada več učnih pripomočkov, ki jih bo znal tudi bolj samostojno uporabljati. Poleg avdio- in video-gradiv mu ponudimo tudi možnost dela z računalnikom pri pouku in doma. Takšno učenje učenca motivira, ga vzpodbuja k samostojnosti pri iskanju, kritičnemu vrednotenju in organiziranju informacij (Učni načrt ... 2004). Novost, ki se na šolah vse bolj uporablja pri pouku, je interaktivna tabla, ki ponuja veliko

različnih možnosti uporabe, med katerimi je tudi uporaba posebnih tablic za učence, ki bodo prav gotovo zanimive tudi nadarjenim. Pri uporabi interaktivne table se lahko nadarjeni učenci še posebej izkažejo s tem, da pripravijo del učne ure s posebnim računalniškim programom in jo izpeljejo s pomočjo interaktivne table.

Tako kot pri drugih predmetnih področjih, tudi pri pouku tujih jezikov velja, da naj učitelj učenca ne obremeni prekomerno z nalogami enake težavnosti kot jih (počasneje) rešujejo njegovi sošolci, ampak naj mu ponudi njemu primerne, diferencirane naloge, ki bodo nadarjenemu učencu pomenile izziv. Primeri prilagajanja zahtevnosti pri razvijanju različnih segmentov jezika (v primerjavi s težavnostjo za ostale učence):

- poslušanje in slušno razumevanje: učenec razumevanje izkaže z zahtevnejšo govorno ali pisno dejavnostjo,
- govorno sporočanje: bolj samostojno (z manj učiteljevega vodenja) pripoveduje o temah, ki so vsebinsko in težavnostno povezane s poukom ali pa ga presegajo in ki ustrezajo njegovim interesom,
- branje in bralno razumevanje: bere daljše besedilo z obširnejšim in zahtevnejšim besediščem, bralno razumevanje izkaže s kompleksnejšimi ustnimi ali pisnimi odgovori,
- pisanje in pisno sporočanje: samostojno napiše (obsežnejše) kreativno besedilo, tematika je zahtevnejša.

Učitelj nadarjenemu učencu v sklopu pouka ponudi naloge, ki so bolj problemske narave; naloge z manj razkritimi informacijami, ki jih mora učenec sam poiskati; dejavnosti, ki bodo pri učencu spodbujale čim večjo samostojnost; in naloge, ki bodo od njega zahtevale kritično presojanje ter utemeljevanje svojega mnenja.

Nadarjenost učenca za angleščino se ne konča, ko za seboj zapre šolska vrata, ampak vpliva tudi na njegovo preživljanje prostega časa, na njegov izbor obšolskih dejavnosti in na druge vidike njegovega vsakdana. Blažič (2003) opozarja, da imajo večji vpliv kot pouk interesne dejavnosti in dejavnosti za pospeševanje nadarjenosti pri različnih klubih ali društvih (za nadarjene na področju angleščine sem spadajo jezikovni tečaji). Kljub temu pa ima učitelj angleščine možnost (in dolžnost), da tudi sam nadarjenim učencem ponudi dejavnosti izven pouka angleščine.

Oblike dela z nadarjenimi zunaj pouka angleščine

Učitelj angleščine izven rednega pouka prevzame vlogo mentorja nadarjenega učenca, mu svetuje in ga usmerja k različnim dejavnostim, kjer bo lahko učenec doživljal dodatne izzive pa tudi uspehe.

Nadarjeni učenec ima možnost, da se poleg rednega pouka udeležuje tudi dodatnega pouka z zahtevnejšimi dejavnostmi ter bolj raznolikimi učnimi metodami in oblikami. Učitelj v okviru dodatnega pouka uporablja več problemsko zasnovanih nalog, več je učenčevega samostojnega učenja ter priložnosti za razvijanje veščin sporazumevanja. Tako ima učenec več možnosti za izražanje in uresničevanje svojih interesov, za spoznavanje vsebine na njemu primernejši težavnostni ravni, in za intenzivnejše in bolj enakovredno sodelovanje z učiteljem. V sklopu dodatnega pouka lahko učitelj nadarjenemu učencu omogoči večjo samostojnost pri osvajanju novih znanj ter s tem tudi večjo ustvarjalnost.

V času dodatnega pouka pogosto poteka tudi priprava na različna tekmovanja s področja angleščine, kjer lahko nadarjeni učenec izkaže svoje znanje, ki presega vsebine posameznega razreda. Koristna in zanimiva bo za nadarjenega učenca bralna značka, pri kateri učenci na podlagi izbranih knjig pišejo pisne preizkuse ali pa učitelju o knjigi poročajo.

Nadarjeni učenec se lahko vključi v interesno dejavnost, ki poteka v angleškem jeziku ali pa je povezana s tem predmetom. Interesno dejavnost učitelj zastavi kot splošno spoznavanje jezika ali pa gre za bolj poglobljeno spoznavanje ožjega obsega, npr. angleški dramski krožek ali kreativno pisanje v angleščini.

V okviru obogatitvenih dejavnosti za nadarjene se lahko odvijajo jezikovne delavnice, ki jih izvajajo mentorji interesnih dejavnosti ali pa posebej povabljeni gostje. Učenci se za različne delavnice odločajo na podlagi svojih želja in interesov.

Učenje angleščine v šoli je za učence, ki so na tem področju nadarjeni, pogosto premalo zahtevno in jim ne nudi pravega izziva. Njihovi sošolci pa se včasih soočajo tudi z zelo velikimi težavami. Dejavnost, ki jo ob tem lahko ponudimo nadarjenim učencem, je medvrstniška učna pomoč. Takšna oblika pomoči lahko poteka med poukom ali pa izven pouka, vendar mora biti pod učiteljevim mentorstvom ter ne sme biti v škodo enega ali drugega učenca. Nadarjenega učenca moramo za nudenje pomoči usposobiti, ga spremljati in mu pomagati premoščati ovire, na katere bi skupaj s svojim sošolcem pri takšni obliki dela naletel.

Nekateri šole organizirajo tudi posebne klube za nadarjene, kjer nato nadarjeni skupaj s svojim mentorjem pripravijo načrt dejavnosti, ki bi jih želeli izvajati.

Narava predmeta angleščina je takšna, da ponuja obilo možnosti za učenje in uporabo naučenega izven razreda, v vsakdanjih sporazumevalnih situacijah. Snov, ki jo učenec pridobi v učilnici in zunaj učilnice, je ob ustrezni aplikaciji hkrati orodje in vsebina za naravno in ne zgolj za umetno ustvarjeno komunikacijo. Ob globalizaciji in povezovanju s pomočjo različnih komunikacijskih sredstev, še posebno pa po vstopu Slovenije v Evropsko unijo, se tudi za učitelje in učence v Sloveniji odpirajo številne možnosti za povezovanje z drugimi državami. Programi kot sta npr. Comenius in Cmepius podpirata povezovanje evropskih držav, širjenje kulturne in jezikovne zavesti in spoznavanje raznolikosti ter posebnosti posameznih držav. S programi fizične izmenjave oseb, e-izmenjav (izmenjava gradiv, izkušenj, fotografij, mnenj, itd.) v elektronski obliki in z raznimi drugimi spodbudami spodbujata mobilnost in partnerstvo med šolami ter s tem povečevanje kakovosti izobraževanja in učenja v kontekstu vseživljenjskega učenja (<http://www.cmepius.si/>).

Programi jezikovnih in kulturnih izmenjav so še posebno primerni za učence, nadarjene na jezikovnem področju, saj so ti učenci bolje od sovrstnikov opremljeni z znanjem, ki jim olajšuje komunikacijo s tujimi učenci. Prav gotovo pa tudi nadarjeni učenci pri uporabi tujega jezika naletijo na ovire pri sporazumevanju, kar jim lahko ob ustrezni učiteljevi motivaciji predstavlja učni izziv, ki ga v razredu ob običajnem pouku ne bi doživeli. Tako nadarjeni učenci krepijo svoje jezikovne zmožnosti, hkrati pa tudi bogatijo svoje znanje v širšem pogledu ter se ob stiku z drugačnimi kulturami tudi osebno spreminjajo.

Predstavitve programa eTwinning

V šolskem letu 2008/09 sem se udeležila Cmepiusovega izobraževanja za program eTwinning, imenovan Pedagoške razvojne delavnice. Organizirajo in vodijo jih ljudje z bogatimi praktičnimi izkušnjami, ki predstavljene ideje in tehnologijo uporabljajo pri svojem vsakdanjem delu. Glavni cilj delavnic je, da se udeleženci naučijo uporabljati sodobno informacijsko komunikacijsko tehnologijo pri pouku.

Dvodnevno izobraževanje za učitelje in druge pedagoške delavce je potekalo februarja v kraju Zandvoort na Nizozemskem na temo ustvarjalnosti in inovativnosti. Začetek in zaključek

izobraževanja sta bila plenarna in namenjena predstavitvi programov Cmeplus in eTwinning. V času izobraževanja so potekale tudi delavnice, ki so bile namenjene seznanjanju učiteljev s sodobno izobraževalno tehnologijo, medsebojnemu spoznavanju in iskanju primernih partnersko šolo za sodelovanje, ter tematske delavnice, kjer so učitelji dobili ideje za bolj ustvarjalno delo v razredu (spletne strani Cmeplus in eTwinning, gradivo pridobljeno na izobraževanju):

- Miselni vzorci - zbiranje idej za projekte: delavnica je bila namenjena zbiranju in izbiranju idej za projekte na podlagi vsakodnevnih dejavnosti s pomočjo uporabe miselnih vzorcev.
- eTwinning orodja: spoznavanje različnih računalniških programov in orodij, ki podpirajo izvedbo eTwinning projekta in jih lahko uporabljajo tako učitelji kot učenci.
- Delavnica improvizacije: vključevanje dramskih uprizoritev in improvizacijskih veščin v pouk kot način spodbujanja domišljije in ustvarjalnosti pri učencih.
- Potrebe učenca v 21. stoletju – poučujte jih kot se učijo: priprava učencev na globalizirano prihodnost, uporaba sodobnih komunikacijskih orodij, ki so v pomoč pri navezovanju stikov, sodelovanju in komunikaciji v digitalnih svetovih s poudarkom na varni rabi medmrežja.

Za potek projekta je bilo ključnega pomena, da si vsak (ali vsaj večina) učiteljev poišče ustreznega partnerja oz. več partnerjev, ki jih zanima enaka tema in bi se bili pripravljene povezati v mednarodni projekt. Osnovna šola iz Republike Slovenije se je povezala s šolama iz Francije in Nizozemske, za temo pa smo si izbrali prehranjevalne navade (s poudarkom na večerji) v naših državah. Že na samem mestu izobraževanja smo udeleženci izobraževanja izdelali osnutek projekta. Projekt je potekal v angleščini.

Ob povratku domov smo učiteljice vsaka na svoji šoli preučile organizacijske zmožnosti za izvedbo projekta. Nekajkrat smo se virtualno sestale v klepetalnici eTwinning spletne strani ter izmenjale informacije ter izdelale podrobnejši načrt ter krajše skupne priprave za delo z učenci. Zastavile smo si, da bo projekt potekal 7 tednov, vendar je potekal dlje časa zaradi časovnih zamikov. Neposredno delo z učenci je potekalo enkrat ali dvakrat tedensko, poleg tega pa smo se učiteljice dogovorile za redne tedenske sestanke v eTwinning klepetalnici. Učenci so del nalog opravili samostojno doma.

Dejavnosti, ki so bile načrtovane:

1. Učiteljica učence najprej seznanila s partnerskimi šolami in namenom projekta, učenci si ogledajo njihove spletne strani in

- poiščejo informacije o teh dveh državah, nato pa izdelajo plakat. Učenci napišejo kratko besedilo, v katerem se predstavijo učencem na partnerskih šolah in povedo nekaj o prehranjevalnih navadah v svoji družini. Učiteljice objavijo besedila na blogu². Učenci preberejo opise učencev s partnerskih šol in se pogovorijo o njihovih prehranjevalnih navadah.
2. Učenci in učiteljica pripravijo miselni vzorec na temo specialitet svoje države in se o njih pogovorijo.
 3. Vsak učenec izbere eno od specialitet in doma pripravi njen opis ter recept za pripravo te jedi. Dodajo svoje mnenje o tem, kako jed diši, kakšnega okusa je, kdaj jo jedo ter poiščejo sliko te jedi. Učiteljica objavi njihova besedila na blogu.
 4. Učenci preberejo opise jedi iz drugih držav in napišejo svoja mnenja, ki jih objavijo na skupnem blogu.
 5. Učenci izberejo po en enostaven recept iz vsake države in skuhamo jed. Učiteljice fotografirajo pripravo jedi in jih objavijo na blogu.
 6. Projekt se konča s kratko videokonferenco, kjer si učenci izmenjajo mnenja glede jedi iz drugih držav in glede celotnega projekta.

Sledilo je oblikovanje skupine učencev, ki bo v projekt vključena. Sama sem skupino oblikovala na podlagi njihovega interesa. Vključenih je bilo 10 šestošolcev. Projekt je potekal približno tri mesece. V tem času so učenci raziskovali svojo domačo kulturo, iskali recepte za tradicionalne jedi, razmišljali o navadah v svojih državah, itd. Drug drugemu so se s svojimi opisi na blogu na spletni strani eTwinninga predstavili ter nato ob izmenjavi gradiv raziskovali še druge kulture. Zaradi časovnih neskladij poteka šolskega leta v različnih državah, se projekt žal ni zaključil s kuhanjem nacionalnih specialitet in videokonferenco, kot je bilo najprej zamišljeno, vendar ni izključeno, da projekta ponovno ne oživimo.

Spremljanje učencev ob izvajanju projekta je pokazalo, kako pomembno je za učence, da lahko znanje, ki ga pridobijo pri pouku, uporabijo v dejanski situaciji. Ob ustrezni spodbudi in motivaciji so svoje jezikovno znanje nadgradili s samostojnim iskanjem novih informacij, učenjem novega besedišča in utrjevanjem slovničnih struktur. Situacijo, ko so stopali v interakcijo z angleško govorečimi vrstniki, pa čeprav le virtualno, so prepoznali kot naravno in je zato

² Dnevniški zapis na spletni strani.

proces učenja postal smiseln. Znanje pa, ki ga osmislimo, je trajnejše in ima večjo uporabno vrednost.

Skupina učencev, ki je pri projektu sodelovala, je bila vključena na podlagi svojih interesov ne glede na učne rezultate, zaradi česar je bilo občasno zaradi pomanjkljivega znanja delo upočasnjeno in oteženo. Ne glede na to, pa so učenci vztrajali in v projektu z veseljem sodelovali vse do izteka. Mednarodni projekti pod okriljem eTwinninga so po moji oceni še posebej za skupine nadarjenih učencev, saj lahko v okviru projekta učitelj prilagodi raven zahtevanih jezikovnih spretnosti in za povezave izbere šole s podobnimi cilji.

Zaključek

Delors (1996) postavlja novo vlogo izobraževanja na štiri stebre: učiti se, da bi vedeli; učiti se, da bi znali delati; učiti se, da bi znali živeti v skupnosti in eden z drugim; in učiti se, da bi znali biti in živeti s seboj. Učenje dobiva nove razsežnosti in vpliva na razvoj celovite osebnosti. Njegove smernice morajo biti tudi vodilo učitelju pri delu z nadarjenimi, tako da jim v učnem procesu omogoči, da odkrijejo svoje potenciale in jih tudi uresničijo.

Za uspešno delo učitelja z nadarjenimi učenci je ključnega pomena učiteljeva usposobljenost, zato je pomembno, da je deležen kakovostnega izobraževanja na to temo. Domače in tuje raziskave (Valenčič Zuljan idr. 2005, Veenman v Valenčič Zuljan 2007) opozarjajo, da je učiteljeva kompetentnost za izvajanje učne diferenciacije in individualizacije skromneje zastopana. Pomembno je, da je tej kompetenci tako v času do diplome kot v obdobju usposabljanja namenjena večja pozornost.

Pri delu z nadarjenim učencem je pomembno, da se učitelj zaveda, da je nadarjeni v prvi vrsti še vedno le otrok. Učitelj naj učencu najprej pomaga razumeti, kaj pomeni biti nadarjen, nato pa ga usmeri k temu, da se učenec zazre vase in razmisli, kaj si želi, kaj ga zanima in kako bi svojo nadarjenost želel izkoristiti. Učitelj naj učencu pomaga zastavljati ustrezne cilje, ki ga bodo vodili k intelektualnemu in osebnostnemu pa tudi socialnemu razvoju. Kot nadgradnjo vsemu temu pa lahko učitelj angleščine učencu tudi predstavi smeri študija in poklice, povezane s področjem učenčeve nadarjenosti in mu tako pojasni možnosti, kako bo lahko učenec svojo nadarjenost izražal tudi kasneje v življenju.

Literatura:

- Blažič, M. (ur.) (2003). Nadarjeni – izkoriščen ali prezrt potencial? Novo mesto: Slovensko združenje za nadarjene, Visokošolsko središče.
- Delors, J. (1996). Učenje: skriti zaklad. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport.
- Ferbežer, I., Korez, I. in Težak, S. (2008). Nadarjeni otroci. Radovljica: Didakta.
- George, D. (1997). Nadarjeni otrok kot izziv. Ljubljana: Zavod republike Slovenije za šolstvo.
- Koncept Odkrivanje in delo z nadarjenimi učenci v devetletni osnovni šoli. (1999).
- (http://www.zrss.si/pdf/SSD_nadarjeni%20koncept.pdf), pridobljeno 29. 11. 2009).
- Ocenjevalne lestvice nadarjenosti učenca – izpopolnjena oblika 2007. (2008).
- (http://www.zrss.si/doc/SSD_Ocenjevalne%20lestvice%20nadarjenosti%20učenca-OLNAD07navodila.doc), pridobljeno 29. 11. 2009).
- Pravilnik o izvajanju diferenciacije pri pouku v osnovni šoli. Uradni list RS, št. 63/06.
- Spletne strani Cmeplus.
- (<http://www.cmeplus.si/>), pridobljeno 29. 11. 2009).
- Učni načrt: program osnovnošolskega izobraževanja. Angleščina. (2004). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod republike Slovenije za šolstvo.
- Valenčič Zuljan, M. (ur.) (2005). Smernice pripravniku ob začetku profesionalne poti. Ljubljana: Pedagoška fakulteta: Ministrstvo za šolstvo in šport.
- Valenčič Zuljan, M. (ur.) (2007). Izzivi mentorstva. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
- Zakon o osnovni šoli. Uradni list RS, št. 81/06, 102/07.